

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. măcelarilor Nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Istoriografi ruși

și biserica noastră

de Dr. Silviu Dragomir.

IV.

Profesorul de istorie bisericească dela academia spirituală din Moscova N. Kapterev, unul dintre cei mai buni istorici bisericești ai Rușilor, încă a cercetat actele din ministerul de externe din Moscova și a scris pe temeiul acestora două studii într-o revistă teologică rusească.¹⁾

În cel dintâi articol tratează despre „Venirea în Moscova a arhimandritului mănăstirii sf. Paul din Atos Isaia, în anul 1688, cu scrisori dela fostul patriarh constantinopolitan Dionisie, dela patriarhul sârb Arsenie, și dela Domnul român Șerban, cu rugămintea „să-i elibereze domnitorii ruși de jugul turcesc”. Acest studiu mie nu mi-a fost accesibil. Toți în Revista Teologică²⁾ am luat dela Il. Ruvarac un citat despre ceea ce a spus arhimandritul Isaia în Rusia. Acum mai pot adăuga unul dela alt autor sârb³⁾ care a utilizat articolul acesta al lui Kapterev. Arhimandritul Isaia între altele a spus, că „în Ardeal sunt mulți oameni de credința greco-răsăriteană, pe cari au început papistașii să-i prigonească. A venit din Viena un episcop catolic și a conseris toate bisericile ortodoxe în țara Ardealului și a spus cătră preoți, că toți se vor uni cu biserica romană, dacă cineva nu ar voi de sine, îl vor constrânge, iar restul poporului îl vor sili prin ucaz împărătesc. De aceea-i supărare mare și multe suspine în Ardeal pentru această siluire a creștinilor la unire”. Din aceste citate

¹⁾ În revista „Pribavleniia k izdaniu tvorenii sviatich otcev, t. 44.

²⁾ Anul II, Nr. 9-10.

³⁾ Vezi St. M. Dimitrievici, Relațiile patriarhilor din Peci cu Rusia în veacul XVII, (sârbește). O lucrare foarte importantă pentru noi, pentru că ni se dau în întregime actele privitoare la călătoria lui Sava Brancovici în Rusia și se apreciază în mod critic relațiile Sârbilor cu Rușii.

se vede, că și acest studiu al lui Kapterev merită atențiune din partea noastră și contribuie cu date interesante la istoria bisericii românești din Ardeal.

Celalalt studiu al lui Kapterev a fost publicat în aceeași revistă sub titlul „Venirea în Moscova pentru milă a ierarhilor sârbi din diferite eparhii și a egumenilor din diferite mănăstiri sârbești în secolii XVI, XVII și la începutul secl. XVIII”.¹⁾ Acest articol e prețios mai ales de aceea, că aflăm aici datele din arhiva ministrului de externe din Moscova, pe cari Muraviev n'a ajuns să le tipărească. Dar Kapterev își dă seama, că însemnările din acest arhiv nu pot fi toate precise, pentru că Rușii ori decopiau greșit documentele străine, ori auziau și scriau greșit, ceea ce spuneau reprezentanții popoarelor ortodoxe. Mai remarcă apoi, că în aceste însemnări toți Slavii de sud sunt numiți Sârbi, și de aceea noi nu trebuie să ne mirăm, dacă spre pildă se spune, că Vârșeu e în țara sârbească, sau chiar despre cutare episcopie de pe teritoriu locuit de Români, că-i sârbească.

Dar să vedem, ce știri nouă ne dă aici Kapterev?

În 15 Sept. 1629²⁾ a sosit în Putivle mitropolitul din *Jenopol* Longin din mănăstirea sf. Nicolae și a spus, că merge la țară și la patriarhul pentru milă. Nu avea nici un document și nici o scrisoare de recomandare, ci afirmă că a mai fost odată în Moscova, pe când era călugăr în mănăstirea sârbească din Beocin. De mitropolit la instituit patriarhul din Constantinopol Civil în locul unchiului său mort Sergie.

În 29 Octomvrie 1651 a sosit în Putivle mitropolitul sârbesc Sofronie, care în 26 Decemvrie era deja în Moscova. El se numia mitropolit

¹⁾ V. Revista citată 1891, t. 48 p. 545 și urm.

²⁾ Muraviev, mai sus, are datul de 1630. Eu cred că cel dela Kapterev e corect.

de Lipova și Giula și a mănăstirii din Hodoș cu hramul Intrării Prsf. Născătoare de Dumnezeu. Spunea într-o petiție, că mănăstirea și biserica ei se află în ruine de mai mulți ani și nu pot să se adreseze cătră nimeni, afară de țarul drept și bun, ca să-i sprijinească a le rezidi. În altă rugare cerea cărți bisericești, pe cari le înșiră în special.

În 14 Octomvrie 1662 a sosit la Moscova mitropolitul *Teodosie* din Vârșeu. Într-o petiție cerea, ca să fie dimis arhimandritul său Nicodim, dându-i-se milă pentru rezidirea mănăstirii Adormirii, care se află în mitropolia sa și care a fost dărâmată de Turci în ultimul război cu Ungurii. Aceasta era mănăstirea *Vodiții* în eparhia Vârșeuului, care acum nu mai există, dar era odată mănăstire românească. Arhimandritul Nicodim a primit camilă 100 ruble. În anul 1667 același arhimandrit a venit din nou la Moscova și acum i s'a dat pentru mănăstire 50 de ruble.

În 1688 spunea în Moscova mitropolitul Eftimie din Skoplie (Ŭskŭb), că împăratul nemțesc din Viena și-a supus șapte episcopii sârbești (?) cea din Buda, Pojega, Lipova, Timișoara, Vârșeu, cea din Muntene-gru (?) și cea din Bacica.

În 1 Oct. 1650 a sosit în Moscova arhimandritul Visarion din mănăstirea Lepavina (în Slavonia) cu mai mulți călugări și cu o scrisoare dela fiul fostului Voevod moldovean. Visarion istorisia, că pe ei i-a trimis la țară *Petrascu* fiul lui Mihai, care a domnit în Muntenia și a cărui semintie se trage dela foștii domnitori sârbi. Acesta li-a dat în Viena două scrisori, una cătră țarul, alta cătră patriarhul din Rusia. Scopul lui era ca „prin mila țarului să ajungă pe tronul său firec din Moldova, Țara Românească și Ungaria” — adică să împreune din nou cele trei țări: Ardealul, Moldova și Muntenia.

Știrile, cari privesc pe mitropolitul Sava Brancovici le-am dat odată din Kapterev în Revista Teologică,¹⁾ așa că aici nu mai este de lipsă a le repeți.

Pentru inundații din Banat. La apelul Înalt Preasfințitului nostru părinte mitropolit *Ioan*, pentru ajutorarea fraților nostri din Banat, nenorociți prin potop, s'a primit astăzi la cassa arhidiecezană, dela un anonim din București, care nu voeste să știe stânga ce face dreapta, un obol de 500 coroane. La cassa arhidiecezană a mai intrat apoi pentru inundații din Banat suma de 20 lei, trimisă de domnul protopresbiter *Simeon Popescu*, profesor în București.

Trei petiții. Alegerile de deputați pentru dietă din cercurile electorale Orăștie, Ighiu și Vinț, unde au fost învinși pe cale nepermisă candidații naționaliști români, Dr. Vlad, Dr. Vaida și Dr. Maniu, au fost atacate prin petiții bine motivate, înaintate la timp înaltei curți de cassafie.

Din parlament. În ședința de Joi a dietei s'au făcut verificările, apoi a fost ales president Berzeviczy, și vice-presidenți Kabos și Náray. Vineri s'au ales comisiunile diferite. Sâmbătă au fost prezentate proiectele de lege: despre îndemnisare, despre votarea contingentului de reorui, despre votarea convenției cu România, și despre efectuarea recensământului, la finea anului acestuia. S'a ales și comisiunea pentru compunerea adresei cătră Monarh, drept răspuns la mesajul de tron, și s'au adresat guvernului câteva interpelări. Proxima ședință se va ținea Mercuri. Partidul lui Justh a luat hotărâre unanimă, să ceară declarațiuni categorice dela ministrul-president cu privire la noua lege electorală, și anume, angajamentul, să o va prezenta dietei la toamnă, compusă pe baza votului universal, egal și secret. În cas contrar, partidul va începe obstrucția.

¹⁾ Anul III, Nr. 2.

FOIȘOARĂ.

Din viața ocnelor.

De Maxim Gorki.

(Fine.)

— Hm! cum să te fac să înțelegi, îmi răspune el, cine nu prețuește puținul, nu e în stare a avea mai mult, și oamenii aceștia nu-și dau seama de valoarea lor, și aceasta e un lucru de seamă. Un om, care-și dă seamă de valoarea lui, s'ar înjosi să fure 20 de copeici, cu prețul unei spargerii?... Eu cred că nu. Și încep să-mi dovedescă cu pilde, cum trebuie să se poarte un om cuminte... Am vorbit mult de tot asupra acestui fapt. Îi zisei: De timp îndelungat îmi muncesc creierul cum ași putea să-mi faceră norocul în chipul ăsta; și de oarece ești un om care-ți dai bine seama de astfel de lucruri, te-ași ruga să mă sfătuiești cum ași putea lucra mai bine? Asta o pot face, îmi răspune el, dar ar fi mai bine, să faci tu din capul tău, fără să mai ceri ajutor dela alții!...

Iată ce zice el: Negustorul Oboimoff, de pildă, trece în fiecare săptămână singur în trăsură, dela fabrica lui de chereștea spre casă; precum știi și tu, el are întotdeauna bani la dânsul și pe lângă

asta msi are și banii din vânzarea lemnelor.

El câștigă dint'o săptămână întreagă și, după cât aud, zilnic se face vânzare de aproape 3000 de ruble! Ce zici?...

Eu nu-i răspunsei nimic... mă gândeam... Înțelegi acum ce trebuie să faci... îmi zise el.

Emilian tăcu și începu să răsucescă o țigară.

— „Da, frățioare, mi-am muncit mult capul cu afacerea asta și chiar în noaptea ceea m'am pus la rândă într'un tufiș aproape de râu: aveam cu mine un drug de fer cam de vre-o douăsprezece kilograme... Era pe la sfârșitul lui Octomvrie... Uite, îmi aduc aminte ca acum... Noaptea îmi era prielnică, întunecoasă, ca sufletul unui om... Locul era foarte bun. În fața mea era podul, căruiia îi erau rupte câteva scânduri, așa că negustorul era nevoit să meargă cu trăsura la pas.

Stăteam și așteptam... Aveam destul euraș și puteam să omor și zece negustori!... Mă gândeam însă, cum ași putea lovi mai bine:.... O izbitoră și gata!...

Emilian se ridică în sus.

— „Da... Pândesc și lovesc.... N'am decât să isbesc bine și banii sunt ai mei. O lovitură și rămas bun!.... Dar crezi tu oare, că omul e stăpân pe voința lui? Nu-i adevărat, și dacă crezi și tu asta, apoi ești răătăcit. Ia spane-mi

de pildă, ce ai să faci mâne? Nu știi... Nu poți ești dacă apuci la dreapta sau la stânga... „

... Și cum îți spun, stăteam acolo și așteptam una... și s'a întâmplat cu totul altceva — o întâmplare ciudată de tot... Cum stam acolo și așteptam, văd deodată, că dinspre oraș vine cineva pe jos, după cât mi s'a părut, un om beat, cu un ciomag în mână, mormăind ceva din gură și plângând... Îi auziam sughițurile... Așteptă să vie mai aproape și văd că era o femeie... Am să-ți arăt drumul — cugetai eu, numai vino tu mai aproape... O văzui însă, că se apropie de râu și începu să bocească: Iubitul meu, cu ce ți-am greșit eu să merit așa pedeapsă?... Iubit frate, boetul acesta era sfâșietor... Mă tupilez încet la pământ, dar ea vine deodată cătră mine... Mă lipsește inut de pământ. Ea se apropie necontenit de mine, încât era aproape să mă calce... Începu apoi din nou să bocească: De ce am meritat eu asta? Pentruce?... și căzu deodată cât era de lungă lângă mine... Tânguirile ei erau așa de jalnice, cum nu pot să-ți spun și... uite, acum când îți povestesc, par'că simt cum mi se sfășie inima... Eu stam nemișcat, ea suspină încoțitor... Dela o vreme am perdut răbdarea... Mai bine fug de aici, îmi zisei în gând... Dar în clipa aceea eși luna dintre nouri, frumoasă și luminoasă, ea într'un vis... Mă răzămă în coate și mă uitai la ea și... și planurile mele se ri-

sipiră ca fulgii la vânt!... Nu mai gândeam nimic!... O priviam, și inima începea să-mi bată cu putere... Era o copilă tină de tot, bălae, cu ochii mari, frumoși, cari priveau ciudat... Umerii îi tremurau cu putere sub povara plânsului... Nu știu cum, dar deodată am simțit un fior... de milă. Mă fac că tușesc... Ea se sparie și întreabă neliniștită și cu frică: Cine-i acolo? Cine-i acolo?... Mă scol în picioare și-i zic: „Eu sunt!... Dar cine ești dta? întrebă ea, — făcând ochii mari și tremurând... Cine ești dta?”

— „Cine sunt eu? Mai întâi liniștește-te și nu-ți fie frică că nu-ți fac nimic... Ea sunt un om din poporul număros al celor ce cerșesc, îi răspund eu... I am spus minciuna asta, căci nu puteam să-i spun, că stăteam acolo și așteptam să omor un om... Ea îmi zise: Eu am venit aici ca să mă arunc în apă, să mă omor!... Cuvințele astea le spuse în așa fel, încât simții cum o durere începu să mă furnice prin spate... și asta ți-o spun foarte serios, măi frate... Și dupăcum vezi, ce trebuia să fac?”

Emilian lăsă să-i cadă brațele dealungul trupului, privind-o mă melancolic și zimbând. Apoi reîncepu:

— „Am început să-i vorbesc... ce i-am spus, nu-mi mai aduc aminte... dar îi vorbeam așa de frumos, încât și mie îmi plăcea singur...”

Nici nu știu ce aș fi putut face alta, când era așa de tină și așa de fru-

Setea duhovnicească: Rugăciunea.

de Tr. Scorobef.

Biserica e loc de rugăciune. Într'ansa se varsă sufletul credincioșilor în rugăciune publică. Frecvența în biserică înseamnă, că rugăciunea se practică și acasă. Și când lipsește acasă, e sterilă și rece în biserică. Se aprinde schintea acasă și flacăra strălucește și încălzește în biserică. Când ard bucoia de lemn împrăștiată, nu dau căldură și lumină. Acesta este efectul rugăciunii publice: *Contopirea sufletescă a tuturor.*

Fără rugăciune omul e bolnav înouabil. Rugăciunea stăpână setea sufletului, potolește, dar și atâță, întărește, revelează.

În Biblie găsim de ce și cum să ne rugăm. Puțin element grecesc a intrat în combinațiile ritualelor noastre, ceea ce nu și are izvorul în biblie: oglinda sufletescă a unui popor al cărui geniu era religios.

Să privim învățătura lui Isus despre rugăciune.

I-au zis învățăceii: Doamne, învață-ne să ne rugăm, cum a învățat Ioan pe învățăceii săi. (Luca XI. 1).

Adesea omul mare prin tăcere impresionează mai adânc decât cuvântând. Ce n'a zis Isus despre rugăciune, e tot atât de important ca și ce-a grăit. Dacă scoatem din scrierile vieții lui ceea ce privește rugăciunea, și apoi cetim cu grijă, ne va surprinde că el n'a zis nimic despre rugăciunea publică. Ba, a zis:

Să nu sporiți multe ca păgânii; căci li se pare, că în vorbirea lor multă vor fi ascultați. Mateiu VI. 7.

N'a pus pond pe ceea ce numim rugăciune publică, n'a silit poporul să meargă la biserică, la viitoarele ei liturgii.

Ce e drept, a zis, când se întâlnesc 2 ori 3 inși spre o cerere, va fi auzită, va fi în mijlocul lor. Dar asta e totul.

Dar ar fi o greșală a conchide din această tăcere să nu fie întruniri publice și că din această n'ar rezulta foloase. El n'a prescris rituale, nici forme... și aceasta e caracteristic în învățătura sa. Metodul lui era de a desface lumina și a o lăsa să-și facă singură canalul său propriu. Precum sucul se dă pământului și acesta lucrează diferite forme de vegetație — iarbă, tufă, arbori, și precum soarele desfundă izvorul luminei, și ocolirea și-o alcătuiesc florile după natura și capacitățile lor, așa Cristos desfundă viața devoțională și demonstrează că e deschisă calea de atingere între suflet și Dumnezeu.

Lasă circulația aceasta să-și găsească expresia sa proprie.

Mai semnificativă este tăcerea lui Isus despre rugăciunea publică. Nici rugăciunea publică nici cea privată nu o impune ca o datorință, ca o plată în bani lui Dumnezeu pentru cereri, mărturisire ori mulțumiri. Și această tăcere cu atât e mai semnificativă, deoarece-ce stă în contrast cu concepția despre rugăciune din acea vreme și din toate vremurile bisericii.

Cristos când a învățat, rugăciunea era socotită de oamenii religioși ca o datorință, un fel de dijă plătită marelui Rege. Ca o uniformă particulară, cu care te îmbraci, când te prezinți la un superior.

Așa s'a introdus rugăciunea de dimineață și de seara. Și formele rugăciunii de

dimineață și de seara erau prescrise precum și pasajele din Scriptură, care însoțeau aceste rugăciuni; și dacă cineva făcea o greșală, dacă uita ceva trebuia să se întoarcă la locul unde s'a făcut greșală și să repeteze rugăciunea, altfel nu se socotea primită.

Astfel de prescrieri pentru rugăciune erau făcute, pentru-că faptul fundamental al credinței religioase din acea vreme era: Dumnezeu cere a i-se plăti — și rugăciunea era banul, ce se cerea. În pruncie ceea ce rugăciunea sara și dimineața și la mănăare, și cu aceasta datoria ne era plătită.

Isus cuprinde întregul subiect al rugăciunii din alt punct de vedere. Pentru el rugăciunea era un mare privilegiu.

Dumnezeu îi era D-zeu viu și Tatăl iubitor, și era privilegiul copilului său de a merge la viu Dumnezeu, la Tatăl iubitor și a comunica cu el. În punctul de vedere al lui Cristos nu e: eu am ceva la D-zeu, ci eu dobândesc un dar liber — darul vieții lui în împărțirea vieții mele de a Lui. E adevărat, privilegiul e o datorință și datorința un privilegiu.

E drept, că copilul cel mic, pe care-l cheamă tatăl său și-i zice: Tu ai uitat astaseară să sâruti pe mama ta — vede în aceasta o poruncă din cele 10 porunci familiare, — ca copilul să-și sârute pe mamea sa — și puține mame ar pedepsi pe copii, cari nu împlinesc această poruncă.

Relațiunea între copil și mamă e o relațiune de privilegiu și copilul poate cuprinde între pământeale sale capul mamei sale și privind-o în ochi să o sărute.

Noi măsurăm toate lucrurile din viață din punctul de vedere al datoriei și al privilegiului.

Poți zice: Am femeie și copii, și o casă, care o iubesc, să folosesc toate dulceațele casei!

E o cale:

Asta este: Dumnezeu ni-a pus la îndemână munți, câmpuri natura împodobită... cât de vesel sunt pentru privilegiile că ni-le-a dat!

La școală: Am trei ani ocazie de a cerceta scrierile oamenilor mari: ce schimbare pot dobândi în viața mea, ce pot câștiga din cercetarea unei galerii cupieturi; acasă: câte lucruri și desfătări să-mi fac din traiul în casă.

Însă altul se poate și altfel împreuna cu Dumnezeu, și poate zice: D-zeu e mare și pretinde rugăciuni, și eu să împlinesc, ce mi se cere, să mă rog dimineața, sara etc.

Sau: Dumnezeu e viu și Tatăl iubitor: Eu am ceva la inimă ce nu-mi poate împlini nimenea: eu mă pot duce la D-zeu.

Sunt în încercătură și am ajuns la încercușarea drumului, cine să mă povățuiască drept, dacă nu cel ce dă tuturor înțelepciune?

Uneori sunt deprimat de sfârșitul faptelor mele — sunt în ispită, uneori văd că neprevăderea, ambiția, vanitatea — mă trag spre peire — și merg la el să mă ajute, și să mă întărească, să-mi dea măsură vredniciei și a judecării asupra mea.

N'avem să discutăm, că Cristos a fost corect ori necorect în acest punct de vedere, — ci numai să *interpretăm* aceea ce a zis El.

Se pare că a zis: Voi aveți un Tatăl în cer, — voi sunteți fiii Lui.

Vreți să vie fiii voștri la noi? „Dacă voi răi fiind dați daruri bune copiilor voștri... cu atât mai vărtos veți dobândi cele bune dela Tatăl vostru cel sfânt.

El este Tatăl vostru — voi sunteți fiii Aceluia... calea e deschisă: Ori ce veți cere dela Tatăl meu — veți dobândi — zice Evangelia.

Dar aceasta pe mulți îi aduce în încoercală. El cred, că ori ce vor cere, dobândesc. Și nu dobândesc. Să ne dea omnipotență — fără omnipotență!

A cere orice, fără a ști ce-mi folosește — e bine-mi este! Ar fi o rea și săracă binefacere.

Copilului îi trebuie oușitul, revolverul, lemnul... Și se poate tăia, ucide și aprinde... beutura — și să se îmbete. E o binefacere a da unui prost ceea ce nu știe folosi și-i strică!

Celui ce crede, că rugăciunea e o plată lui Dumnezeu, pe care trebuie să o plătească sara și dimineața... și făcându-o se simte achitat, Cristos îi zice că a greșit. Ci el zice: Mergi la Tatăl tău, cum merge copilul la tatăl său și se roagă de ce are nevoie.

Aceasta e rugăciune.

De orice e drept și bine să te rogi.

Acest principiu iarăși interpretează alt element în instrucția lui Cristos — care socot e prea adeseori rău înțelept.

Cristos ne îndeamnă, ne cheamă a ne ruga în numele Lui, și oamenii și-au închipuit că atâtă au păcătuit împotriva Tatălui, că nu ne va da nimic pentru noi; că nu s'a îngrijit mai mult de noi, ci de fiul său. Și dacă ne rugăm pentru Cristos, ne va da pentru cererea Fiului său și nu pentru noi.

Nu e neobișnuit, că oamenii s'au revoltat de o astfel pe interpretare a rugăciunii.

Și o au abandonat. O fac de silă și fără nădejdea vre-unui folos.

Ce a zis Cristos e aceasta:

— Învățăceii mei: V'am trimis în acea lume, în care Eu am fost trimis — voi aveți să faceți ce eu am avut să fac: A mântui lumea. Voi aveți să înlesniți intrarea acelei împărății, în care voia Tatălui meu din cer va fi și pe pământ. „Ori ce întreprindeți în acest scop: Eu sunt cu voi“.

Precum un tatăl la munca câmpului orânduiește a face ceea ce a început.

Astfel zice Dumnezeu către noi: V'am trimis în lume să faceți ceea ce a avut să facă Fiul meu. V'am ales să fiți pilde înaintea oamenilor, să descoperiți pe D-zeu oamenilor, să suferiți pentru păcatele lor și să-i mântuiți... și orice doriri, și aveți lipsă — cereți și veți dobândi. Eu nu mă pot ruga pentru o ușurare. Copilul să fie bărbat și bărbatul copil, să fie bogat.

Noi suntem aici — și dacă suntem în duhul lui Cristos, — nu ea să ajungem în slujba cea mai înaltă, la bogăție, cinste — ci să căutăm locul unde putem face serviciul cel mai bun oamenilor și societății.

Încă un principiu se cuprinde în cuvântul lui Isus. Rugăciunea nu e o cale — un salv conduit prin greutățile vieții, ci pentru a le înfrunța și birui.

D. e. copilul vine dela școală cu o temă din socoteală și te roagă să-l o des-

curci... să-l ajuti măcar. Dacă ești om înțelept, te uiți la temă și la copil. Și de socotești că o poate rezolvi singur, refuzi ajutorul. Părintele înțelept pune atâtă responsabilitate pe umerii copilului, câtă crede că poate purta și ar fi o prostie să încerci ori ce responsabilitate pe un copil.

A avea o credință în Dumnezeu nu e a zice: Nu voi face nimic, Dumnezeu va face pentru mine — ci: voi face tot ce pot cu mijloacele, ca mi le-a pus Dumnezeu la dispoziție. Voi zice: Dumnezeu a umplut pământul cu mijloace de leuire.

Să considerăm rugăciunea pe un moment. Ce e ea? Este a veni la Dumnezeu cu această dorință înaltă: Vie împărăția Ta... Fie voia Ta. Aceasta e întâi: Apoi alte patru: hrană pentru trup și suflet; să ne scoată din păcatele și greșalele trecutului; să ne ducă în ispită; să ne mântuiască de puterea răului din lăuntru și din afară.

Așa se sfârșește rugăciunea pentru apostoli, rugăciunea omenescă.

Însă cetim în cap. XVII dela Ev. Ioan, că rugăciunea lui Isus altfel încheie. El nu se roagă pentru pâine... a voit să fie sărac; nu cere ertare de păcate, căci presupune că suntem ertați, când începem o viață nouă, slobodă de sarcinile trecutului, nici să nu fie dus în ispită, să fugă de lume... ci să fim slobodi de relele ei.

Uneori zicea: — Veniți în loc deșert, altă dată: Când te rogi, intră în camera ta și te roagă Tatălui în secret. Camera sa o avea uneori pe marginea pustie a lacului Galilean, ori în munte, ori în grădinile retrase din preajma Ierusalimului.

Ori cât de mare și întinsă a fost problema vieții sale scurte de 3 ani, totuși n'a fost atât de ocupat încât să nu-i rămâie răgaz să fie slobod de oameni pe câteva ceasuri, în cari ce făcea nu știm, ci putem numai să înțelegem pe baza experiențelor noastre. Cât erau de intime legăturile lui cu Tatăl ceres în acele clipe, ne sunt necunoscute. Cu adevărat le putem cunoaște — când năzdim să luăm jugul Lui ca lumea să ajungă mai bună, mai veselă și mai sănătoasă și să slăvească în astfel de ceasuri liniștite cea mai sublimă rugăciune este: *Grădește, Doamne, că robul tău ascultă, și al cărei răspuns îl dobândim: Stăi locului și cunoaște că Eu sunt Dumnezeu!*

Din Brașov.

— Examen de maturitate. —

Marți a treia zi de Rusali s'au început examenele de maturitate la gimnaziul nostru din Brașov, și s'au terminat Sâmbătă în 12/25 Iunie 1910.

Examenele s'au făcut sub conducerea asesorului consistorial Mateiu Voileanu, în calitate de comisari al consistoriului arhidiecezan, guvernul țerei a fost reprezentat prin domnul Nicolau Putnoky, directorul gimnaziului de stat din Lugoj.

Examenul s'au supus 38 de candidați, dintre cari au făcut examenul 32, iar 6 candidați au fost respinși câte din un studiu, și au fost îndrumați la examen de corectivă în termenul din Septembrie a. o.

Dintre cei 32 de abiturienți, cu foarte bine au făcut examenul 6: Lia Margareta Dime, Vasiliu Barbu, Georgiu Davidescu, Coriolan Hârtoaga, Liviu Lămeny și Dionisie Nășor; cu bine au făcut examenul 10, și anume: Teofil Ioanoviciu, George Dima, Stefan Mircea, Victor Popoviciu, Tarouin Priso, Ioan Rușdea, Ioan Sandu, Stan Stelea, Nicolau Tândrau, Ioan Zeicu; simplu maturi au fost 16, și anume: Avram Acilinescu, Ioan Bogdan, George Ciocoiu, Iosif Ciuta, Ioan Cotinghin, Vasiliu Ciocoiu, Dumitru Drăgan, Ioan Gavrilăscu, George Murșan, Septimiu Pop, Romulus Popa, Petru Popoviciu, Octavian Pop, George Radu, Eugeniu Saftu, Ioan Stănilă.

După terminarea examenelor de maturitate la gimnaziu, s'au început luni în 14/27 Iunie n. o. examenele de maturitate la școala comercială din Brașov, tot sub conducerea asesorului consistorial Mateiu Voileanu, fiind domnul ministru reg. ung. de culte reprezentat tot prin dir. gimn. de stat din Lugoj Nicolau Putnoky, iar cel de comerț prin președintele Camerei comerciale din Brașov, Wilhelm Paul.

La examen s'au supus 32 de candidați, dintre cari s'au declarat maturi cu foarte bine 2 candidați: Lupu Hârșu și Nicolau Tâmpăniariu; 5 bine: Traian Comșa, Nicolau Marov, Augustin Munteanu, Ioan Stelea și Vasile Vlad; 16 simplu maturi: Ioan Androne, Iov Balomir, Mircea Ciocoran, Romul Cosma, Costantin Cristolovanu, Andrei Ghighiniță, Ioan Goșa, Aldulea Meșianu, Dumitru Neșea, Ioan Orătie, Ioan Popa, Dumitru Pantoleon, Pavel Popa, Aurel Stefanoviciu, Alexandru Teodorescu, și Romul Verigan.

moasă!... o frumusețe cum rar se găsește... Da, frate dragă, și o chema Liz!... I-am vorbit mult... Ce? Știu eu? Inima vorbea... Ea mă privea posomorât și fără să-mi dea multă luare aminte. Într'un răstimp începu să vorbească și zimbi... Când i se înșenină chipul, mă simții slab, slab de tot... am oștut în genunchi îngânând: Domnișoară!... Mai mult n'am putut grăi... Ea, frățioare, îmi luă capul între mâini, mă privi drept în ochi și începu să rădă drăgălaș, cum e zăgrăvit numai pe porțrete!... vedeam numai că buzele i se mușeau, par'că ar fi vrut să-mi spue ceva... Într'o vreme îmi zise: Și dta ești nefericit ca și mine... Da prietene, așa a fost. Apoi încet m'a sărutat ușor pe frunte... Dar numai atât... Înțelegi tu? ca un înțeles... știi tu, în toți cei 47 de ani ai vieții mele nu m'am simțit mai fericit ca în clipa aceea... Vezi? Și când te gândesti cu ce planuri mă dusesem acolo?... Așa-i viața!...

Emilian își razimă capul între mâini și tăcu. Sub vraja povestirii lui tăceam și eu și mă uitam în spre mare, care în mișcarea regulată părea pieptul unui uriaș, care respira liniștit în somnu-l adânc. Emilian continuă apoi: „Se sculă apoi și-mi zise: „Însoțește-mă până acasă!... Plecarăm. Mergeam alături de ea, dar par'că nu mai simțeam pământul sub picioare... Zburam. Începu să-mi spue istoria vieții ei... Vezi tu, era singurul copil la părinți, care erau negustori... Un student

a venit în casă la dâșii, ca să i dea lecții... mai în urmă s'au amoresat... El a plecat la învățătură departe și ea l-a eșteptat până să isprăvească de învățat și s'o ia de nevastă, dupăcum se înțeleșeră... „

Dar el nu s'a mai întors... A primit o scrisoare dela el, în care-i spunea, că nu mai poate s'o ia în căsătorie, căci nu se mai potrivește... Întâmplarea asta a îndurerat nespus pe biata copilă, și de aceea se hotărâse să se omoare... Înțeleși. În timp ce-mi istorisea acestea, ajunserăm acasă la dâșii... Imi zise la despărțire:

— Rămâi cu bine, dragul meu; de mâine eu plec de aici... Îți trebuie ceva bani? Să-mi spui drept, să nu te sfiiești de loc... „

— Nu, domnișoară — îi răspunsei — nu-mi trebuie nimic, îți mulțumesc... Primește, te rog... stăruie ea... Ori cât eram de jerpelit, totuși îi răspunsei mândru: Nu, domnișoară, n'am nevoie de nimic... Bani îi erau în gând mie atunci?... Imi zise blând: Nici odată n'am să te uit... Imi ești străin, dar totuși așa de aproape, prieten de suferință!... Dar asta n'are nimic a face cu povestea, întrerupse Emilian, începând să fumeze cu poftă. Apoi reîncepu:

— „Ea a plecat. Eu m'am așezat pe bancă dinaintea casei. Eram întristat peste măsură... Veni paznicul de noapte,

Ce cauți tu aici? — întrebă el — îmi pare că vrei să ștergi ceva!... Soos din fire de purtarea lui, îi trăsese o palmă de răsună strada... Tipete, suerături, scandal... apoi la poliție... Vrea să zică nu se poate altfel decât la poliție — îi zisei, bine, mi-e tot una!... Și i mai dădui o palmă... Mă așezai din nou pe bancă... S'o iau la fugă nu aveam poftă... Am dormit la poliție... dimineața mi-au dat drumul!... „

M'am dus la Pavel Petrov... Pe unde ai fost, pușgașule? Imi zise, el răzând... Il priveam; era tot același, ca și cel de ieri, totuși îmi păru că era puțin schimbat... Il povestii întâmplarea... El mă ascultă cu multă luare aminte, apoi imi zise:

— Emilian, ești un măgar și un guman... Să ai bunătațe și să te cari dela mine... m'ai înțeles?... „

Am plecat și am isprăvit cu dâșul. — Asta mi-i povestea, frățioare!

Tăcu. Se lungi pe pământ, își puse mâinile sub cap și privea oerul liniștit și presărat de stele. În împrejurimi tăcere adâncă. Namai marea își cânta cântecul i obicinuit, și acest cântec venea până la mine pe aripile vântului încet, ca suspinul slab al unui suflet chinuit, ca un vis... (Trad. de Dim. C. Zavalide).

7 candidați s-au îndrămat la examen de corectură în Septembrie, iar 2 candidați s-au retras dela examenele verbale.

Răspuns la o telegramă.

Primiți dela dl Simeon Popescu, protopresbiter, profesor în București, scrisoarea următoare:

București, 16/29 Iunie 1910. Domnule Director! Respectuos am onoare a Vă ruga să binevoiți a da ospitalitate în prețuitul ziar „Tel. Rom.” următoarelor rânduri, pentru care vă mulțumesc cu anticipație.

Aseară aflându-mă la sărbarea încheierii anului școlar dela Liceul Lazăr, am avut deosebită plăcere să primesc următoarea telegramă: „Absolvenții seminarului Andreian din 1880 întruniți astăzi în Sibiu salută cu adânc respect pe iubitul lor fost profesor”.

Adânc mișcat de această delicată atențiune aș fi răspuns imediat. Cum însă în telegramă nu se indică nici un nume, căruia să mă pot adresa, și cum e de presupus, că întrunirea s-a încheiat în ziua, în care mi s'a trimis telegrama (27 I. c.) iar cei întruniți vor fi plecat fiecare la ale sale, a trebuit să renunț la răspunsul grabnic. Apoi, fiind sigur că fiecare din foștii mei elevi cetește „Tel. Rom.”, folosesc coloanele acestui prețuit ziar să mulțumesc din inimă iubitorilor mei foști elevi pentru aducerea aminte de fostul lor profesor. Sunt 30 ani decând, încetând d'a fi elevi, au devenit ei înșiși profesori, fie de pe catedră, fie de pe amvon, fie în alte cariere, și constat cu ferocitate că ei au știut să emuleze cu foștii lor profesori, ba, după legea progresului, unii din ei ne-au și întrecut.

Mândru de foștii mei elevi, astăzi nu mai simt trebuință să le dau povești; povești dau ei altora, și la nevoie, ar putea să dea și foștilor lor profesori. Ce pot eu, bătrânul lor fost profesor, e: să le urez deplină isbândă în lupta vitejească, ce poartă pentru luminarea și fericirea poporului românesc.

Pr. Simeon Popescu
profesor.

Examene.

Rezultatele constatate în tractul Devei.

Onorată Redacțiune! La conferința învățătoarească tractuală din toamna anului trecut, subscrisul și încă alți doi colegi am fost însărcinați, ca la examenele de vară din anul curent să mergem cu comisarul emis pentru examene la toate școlile noastre confesionale din tractul Devei. La fiecare școală separat s-a constatat scăderile ce obvin, despre cari apoi la conferința viitoare vom face un raport amănunțit, arătând totodată și caile și mijloacele posibile pentru sanarea răului.

Conform acestei însărcinări cu ziua de 5 Iunie și până la 11 Iunie n. împreună cu preonoratul domn Dr. Ioan Dobre, protopresbiterul tractului, am luat parte la examenele dela școlile noastre din comunele: Hondol, Săcărâmb, Vărmaga, Noșag, Banpotoc, Bejan, Suligete și Vălișoara. Despre cele constatate raportează în următoarele:

Localul școlilor, afară de Noșag și Bejan, e corăspunzător, nu toate au însă și grădini școlare. Mobilierul și recondițiile de învățământ nici la una nu sunt complete, ba la unele lipsesc cu totul. Aceasta e o mare pedecă la reușita învățământului, căci precum ori ce lucrător nu poate îndeplini un lucru bine fără instrumente bune, întocmai așa și învățătorul numai într-o școală provăzută cu recondițiile necesare poate lucra cu bun spor.

Rezultatul învățământului la școlile cu învățători calificați după recerințele legilor prezente — cu puține excepțiuni — e îmbucurător, și învățătorii desvoaltă o activitate laudabilă între împrejurările de neam. Nu s'a prelucrat însă materialul de învățământ conform planului nou, din toate obiectele, ci unii învățători lucră și acum cam fără plan — nu se țin strict de cele ordinate în planul nou, și aceasta e o greșală cu urmări neplăcute.

Cu privire la limba maghiară unii învățători iau prea mult material, mai cu seamă la clasele începătoare, o efortare prea mare, o sleire de putere fără rezultat în dauna învățământului educativ, căci prin aceasta nu-i rămâne timp pentru obiectele din limba maternă, cari singure numai pot fi tractate în mod educativ.

Școala noastră elementară trebuie să dea copiilor o creștere religioasă-morală, iar nu să le umple numai mintea cu o mulțime de cunoștințe generale în direcțiunea cosmopolitismului. Se cere deci dela învățătorii nostri confesionali din acest tract, unde suntem într'un număr

foarte mic, căci numai 10 școlile mai avem cu caracter confesional, ca fiecare să-și împlinească cu sfîșenie datoria de educator al poporului, în iubire neștrămutată către biserică și școala sa, în iubire către patria noastră, în iubire către tot ce e frumos, plăcut și folositor. Iar răsplata pentru toate acestea îi va fi mulțămirea cu sine ce o va simți văzându-se încunajat de un popor tinăr, care înaintează pe căile cele bune ce i le arată conducătorii săi firești: preotul și învățătorul.

Învățătorul român să nu uite nici odată, că dela acest popor și-a primit toate: viața, cinstea în care se află și pâinea cu care se hrănește. Deci dator este pentru luminarea aceluia, a lucra neconștient până la mormânt.

Hondol, 14/27 Iunie 1910.

Ioan Câmpean
învățător.

NOUȚĂȚI.

Dela „Asociațiune”. Adunarea generală a „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” se va ține anul acesta în Dej, în 11 și 12 Septembrie n.

Hoți în catedrală. Marți noaptea spre Mercuri niște făcători de rele au intrat în catedrala noastră, deschizând ușile cu chei false, și au furat mai multe obiecte sfinte, toate în preț cam de vre-o 2000 de coroane. Hoții încă nu au fost descoperiți.

Jertfele potopului. Din Timișoara se știe, că s'a statorit numărul jertfelor potopului din Banat: au murit 193 de oameni și au dispărut 22. Mișcarea de ajutorare se continuă.

Alegere de paroh. În 16 Maiu v. a fost ales paroh în parohia Rodbav (tractul Agnizei) candidatul Petru Cațaveiu din Lisa.

Sfințirea bisericii din Cernova. Biserica din Cernova, pentru care înainte cu doi ani s'au petrecut fapte de jălnică aducere aminte, în sfârșit a fost sfințită săptămâna trecută. Din încredințarea episcopului Parvy, sfințirea a făcut-o preotul din Rosenberg, Andrei Hlinca. A fost de față popor imens, sosit din cele mai depărtate ținuturi.

Serbare militară. Regimentele de artilerie nr. 12 și nr. 36, aflătoare în Sibiu, au serbat ieri Duminecă, în 3 Iulie, amintirea luptei dela Königsberg, în care s'au distins aceste regimente. Dimineața la 9 ore soldații au pornit pe câmpul de exerciții, unde s'a oficiat un serviciu divin. La orele 12 și jumătate d. a. s'au dat zece salve întru aducerea aminte a momentului istoric din lupta dela 1866. Public numărös a asistat la paradă.

Proces pentru agitare. Dl Octavian Popa, capelan în Făgăraș, a fost oțat la judecătoria de instrucție, pentru a i se lua interogatoriul într'un proces de agitare. Procuratura a găsit „agitatie” într'o cuvântare a capelanului Popa, rostită la înmormântarea victimelor dela Mărginenii din apropierea Făgărașului.

† Victor de Heldenberg, profesor de pian în Sibiu, a decedat, în urma unui atac de apoplexie, Vineri noaptea, în etate de 70 ani. Va fi înmormântat astăzi, Luni, la orele 4 d. a. în cimitirul central. Olinhească în pace!

Osândit. Protopopul gr. cat. român Ion Pap din Morlaea a fost osândit Joi de tribunalul din Cluj la șase luni temniță de stat și 100 cor. amendă, pentru „agitatie” făcută în adunarea învățătorilor districtuali.

Epidemie în Bihor. Numeroase cazuri de tifos se anunță din mai multe comune bihorene. Sunt sate cu totul lipsite de fântâni. Oamenii beau apă din bălți. În ceroul Aleșdului s'au constatat în jumătatea lunii trecute 144 de îmbolnăviri.

Adunare. Reuniunea femeilor române din comitatul Târnavei-mici (Kisküklő) își va ține adunarea generală ordinară în Dicioșanmărtin, în 12 Iuliu n. 1910 (în sărbătoarea sf. Apostoli Petru și Paul) la 2 ore după amiază, în sala cea mare a hotelului „Nemzeti”, eventual în biserică. Sara, la orele 8, va fi petrecere de dans.

Intrunire colegială. Primiți spre publicare următorul apel: Aduc aminte colegilor cari au făcut maturitatea în Brașov în anul 1895, că întrunirea noastră colegială se va ține la Brașov în zilele de 27 și 28 Iunie (10—11 Iulie, nu în 29 Iunie 12 Iulie cum se anunțase înainte) și-i rog pe această cale să vină cu toți la locul de întrunire. Participarea trebuie anunțată cât mai de timpuriu colegului Dr. Emil Dan, avocat în Brașov, Albina, care dă orice lămurire în privința aniversării. Sextil Pușcariu.

Casa magnatilor. În foaia oficială a apărut lista membrilor din casa magnatilor, cari au dreptul de a lua parte la desbateri și la vot în ciclul 1910—1915. În fruntea listei se găsesc 16 arhiduci, cari au ajuns în vârsta majorității, urmează 29 de prelați ai bisericii romano și greco-catolice, 8 erhierei greco-orientali (între cari 3 români), fruntașii celorlalte biserici din țară și alți demnitari. Pe temeiul dreptului de moștenire sunt membri în casa magnatilor: 8 principii, 179 conți și 48 baroni; numiți pe viață de monarh sau aleși sunt 62. Numărul total al membrilor din casa actuală a magnatilor este 381.

Cel mai tinăr ostaș. Infantele Jaime al doilea fiu al regelui spaniol Alfonso XIII, a fost primit zilele acestea în șirul ostașilor din regimentul al 4-lea spaniol de artilerie. Colonelul regimentului s'a prezentat în audiență la regele Alfonso, care a primit din mâna colonelului o uniformă dăruită de regiment pe seama infantului Jaime. Infantele este tocmai acum de doi ani, și de sigur este cel mai tiner ostaș nu numai în Spania, ci în lumea toată. Fratele său, prințul moștenitor Alfonso, este de trei ani, și „slugește” în regimentul nr. 1 de infanterie.

Șezătoare literară. Loja „Andreia Șaguna Nr. 1”, a Ordinului Bunicilor Templieri din loc, va aranja o șezătoare literară, cu conferințe, declamații și cântări, Marți în 5 Iulie n. în „Sala Reuniunii sod. români din Sibiu” (Bruckenthalgasse 17). Începutul la 8 ore seara. Intrarea liberă.

Al 160-lea! Cassariatul „Reuniunii române de înmormântare din Sibiu” a plătit ajutorul statutar, după răposatul membru Lazar Bulea, fost econom. Acesta este al 160 lea caz de moarte în sânul Reuniunii rom. de înmormântare sibiene.

La fondul Dr. D. P. Barciannu pentru ajutorarea calfelor fără de lucru, al „Reuniunii meseriașilor români sibieni” au mai dăruit: Gerasim Sârbu, protopresbiter (Balint), 1 cor.; Nicolae Aron, paroh, (Galați) și soția sa Victoria n. Frateș, 1 cor.; Alexă Monia, caporal, 20 bani; I. Lazar, paroh, (Apoldul rom.), 1 cor.; Alexandru Vlad, paroh, (Mag) și fiul său Camil, inv. fotograf 1 cor., Basiliu Boteanu, paroh (Ludești) soția sa Wilhelmina n. Riebel și fiul lor Teodor, 1 cor. și Vic. Tordășianu, prezident, 10 bani.

Motiv igienic. — „Sora dtale pen-truce nu citește cărți de literatură?” — „Trebuie să se plimbe toată ziua”. — „De ce?” — „Fiică și-a cumpărat o pălărie nouă”.

Procesul coaliției. Publicistul din Budapesta Mihai Habár tipărise în primăvară o broșură, în care aducea grave învinuiri fostului guvern al coaliției, acuzându-l de înșelătorie și alte isprăvuri urâte. În fața curții cu jurați din Budapesta s'a început săptămâna trecută procesul de presă pornit de fostul ministru president Wekerle împotriva lui Habár, și s'a terminat cu osândirea acuzatului la 2 luni și două săptămâni temniță și 200 coroane amendă. Procesul celorlalți miniștri se va desbata numai la toamnă.

† Gherasim Popa-Grama, căpitan c. și r. în penziune, membru al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român, și al altor instituțiuni culturale românești, slăbit de adânci bătrânețe, împărțit fiind cu sfintele Taine, a încetat din viață, Joi, în 30 Iunie n. la orele 8 seara în etate de 80 ani. Rămășițele pământești ale defunctului s'au așezat spre vecinică odihnă Sâmbătă în 2 Iulie n. la orele 4 p. m. în cimitirul gr.-or. din comuna Reușor. În veci amintirea lui!

Stejar de două mii de ani. În comuna Quillac din Franța de nord se găsește un stejar, despre care se crede că are o vârstă de 2000 de ani. Arborele nu e tocmai înalt, dar cu atât e mai gros: în umbra lui încep 500 de oameni. Deși trunchiul său pe dinlăuntru e gol, stejarul înverzește an de an.

Pentru turiști. O secțiune a societății carpatine ardelenae a deschis zilele acestea pe vârful muntelui Cațavei (Făgăraș) la înălțime de 2200 metri coliba Abraham, renoită și provăzută cu cele trebuincioase. În trecere din valea Bulea spre Zărnești coliba este un bun adăpost pentru turiști.

Bani falși de argint și de nickel tot se mai pun în circulație. Greutatea lor, e mai mică, fețele sunt cam șterse, iar magnetul nu exercită putere asupra monedelor de nickel. Falsificatele poartă numirea de „tipul Oedenburg”. Ministrul de finanțe dă un premiu de 1000 de coroane persoanei, care va mijloci descoperirea și arestarea falsificătorilor acestui tip.

Congresul bisericii sârbești întrunit la Carloveș a fost închis, având a se întruni de nou în toamna acestui an.

Principe moștenitor antialcoolist. Din Stockholm se vestește, că principele moștenitor suedez Gustav Adolf și soția s'au prezentat zilele acestea la o adunare antialcoolică, în care însuși principele a ținut cuvântarea de deschidere, agitând împotriva băuturilor spirtoase. Principele nu bea nici un fel de băutură alcoolică, la curtea sa alcoolul n'are intrare. Într'una din zile, principele a dat o masă, la care erau potți și ofițerii husari din Stockholm; invitații au căscat ochii grozav, când în loc de șampanie li s'a servit — limonadă și alte băuturi fără alcool.

Expoziție de copii în Sadu.

În cauza expoziției de copii (a 5-a), ce se va aranja în a. c. în frunța comună Sadu, comitetul central al Reuniunii române agricole sibiene s'a adresat către primăria comunală de acolo cu următoarea rugămintă:

Onorabilă primărie comunală!

Ne luăm voce a vă vesti, că revenind subsemnatul comitet central asupra prețioaselor dvoastre șire din 21 Iunie a. tr. nr. 817 a acceptat propunerea, ca expoziția de copii proiectată de a se ține în anul trecut în Sadu, să se aranjeze în anul de față acolo.

Drept aceea îndrăznim a vă ruga, ca în conțelegere cu onoratul oficiu parohial să binevoiți a convoca de urgență o conferință a fruntașilor din comună, în care tractând asupra cuprinsului rugămintei noastre dto 7 Iunie a. tr. nr. 140/909, să se hotărască ținerea expoziției de copii a 5-a în Sadu; să se aleagă luna, ziua și localul, în care să se țină, să se designeze vârsta copiilor de admis și gruparea acestora, maximul și minimul premiilor de împărțit; să se nomineze persoanele, cari să intre în juriu etc. etc., și mai presus de toate să se institue un comitet aranjator local, compus din bătrâni și tineri, din bărbați și femei, cari ocupându-se de acuma cu organizarea expoziției, să răspundăască printre mame știrea despre ținerea expoziției și despre scopurile ce se urmăresc, ca astfel să se asigure buna reușită și a acestei expoziții, chemate a contribui la îmbunătățirea stărilor igienice și a condițiilor de trai ale populațiunii noastre. Între problemele comitetului aranjator, între altele, se numără: a chibzui asupra așezămintelor ce s'ar putea crea și cari ar sta în legătură cu scopurile urmărite prin aranjarea expozițiilor de copii, cum și alegerea persoanelor din cari să se compună diferitele grupe de bătrâni și tineri, de bărbați și femei, în scopul fotografierii și în legătură cu acestea alegerea de obiecte vechi și de monumente de interes istoric, vrednice de a se eterniza și a se face cunoscute pe calea fotografierii în cercuri cât mai largi.

După experiențele câștigate la cele 4 expoziții de copii, aranjate de noi în anii 1906—1909 în comunele: Apoldul-român, Ilimbav, Poiana și Orlat, credem a fi potrivit ca la această întreprindere umanitară și de interes general să se ceară concursul și sprijinul tuturor așezămintelor din comună și cu deosebire al corpului învățătoresc și al celorlalte eventuale corporațiuni.

Despre hotărârile ce se vor lua în cauză să ne vestiți de cu vreme și pe noi spre a putea face preparativele și publicațiunile necesare și în special spre a putea interveni la timp și a cere conlucrarea cea mai competentă la expoziție a medicilor nostri din comitat.

Primiți onorabilă primărie comunală expresia dragostii noastre frățești.

Sibiu, 27 Iunie n. 1910.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu”.

Pant. Lucuța
prezid.

Vic. Tordășianu
secretar.

Nr. 94/1910

[221] 1—3

Concurs.

Pe baza concluderilor sinodului parohial și a venerabilei rezoluțiuni consistoriale din 1 Iunie a. c. Nr. 6110 Bis. se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român” pentru postul de capelan lângă neputinciosul paroh din **Ungra** tractul Cohalmului cu dreptul de succesiune în această parohia de clasa III-a.

Emolumentele sunt jumătate din venitele parohiale fasonate în coala B. Congrua întregă este rezervată numai pentru bătrânul paroh.

Concurenții să trimită în termenul indicat cererile lor subscrisului oficiu protopresbiterial, și, înconștientând mai înainte pe paroh, pot să slujească, să cânte și predice în biserică de acolo în vr'o Duminecă sau sârbătoare.

Cohalm, în 14 Iunie 1910.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. al Cohalmului în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Titu V. Gheaja
protopresbiter.

Nr. 392/1910

[224] 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea posturilor de învățători la școalele confesionale rom. gr.-or. din **Târnavă** și **Târnavița** tractul Iliei, se descrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Tel. Rom.”.

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sunt:

a) Dela biserică cor. 600, cuartir în natură lemne de foc și pentru grădină cor. 20; eventual însăși grădina.

b) 400 cor. întregire dela stat, ce se va cere. Învățătorii aleși vor fi deobligați a cânta în Dumineci și sârbători în biserică la utrenie iar la liturgie cu elevii de școală.

Concurenții au a-și înainta petițiunile, conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu în termenul prescripș, și fiind posibil a se prezenta în o Duminecă ori sârbătoare în comună, pentru a face cunoștință cu poporul.

Ilia, la 18 Iunie n. 1910.

Oficiul protopresbiterial.

Zevedeu Murășianu
protopresbiter.

Îngrijii-vă de viitorul vostru!

Mijlocul cel mai bun, pentru a se scuti pe sine și pe ai săi de lipsă, este a se înscrie de membru la

„Asociația Ezechiană de ajutorare reciprocă”.

La această asociație poate să se facă membru ori-care persoană dela etatea de 16—80 ani. Pe lângă o taxă lunară de 1 cor. și taxa de cazurile de moarte, deja după un an de membreie i se solvește moștenitorului un ajutor de 2000 cor., iar devenind membrul după cel puțin 3 ani de membreie, prin oare-care nenorocire neputincios de muncă, i se solvește până când trăește o rentă lunară de 50 cor. Dacă un membru trăește 30 de ani dela înscriere poate ridica în bani gata 2000 cor., însă dispunând membrul că suma de 2000 cor. după moartea lui să o primească moștenitorii, i se solvește membrului până ce trăește o rentă lunară de 50 cor. Membrii înscriși dela etatea de 60—80 ani n'au drept la rente. Persoane dela etatea 16—60 ani pot semna până la 3 cuote (6000 cor.). *Atestat medical nu se cere.*

Pe lângă solviri lunare moderate și taxe de mărișuri, poate fiecare ași asigura fetele dacă acestea n'au trecut etatea de 18 ani. Se pot semna 1—6 cuote 2000—12.000 cor.) Dacă o fată după 3 ani de membreie rămâne orfană, înceată solvirea taxelor, iar la măriș fata primește suma asigurată, iar până atunci — însă cel mult până la etatea de 20 ani — primește o rentă lunară de 30 cor. Tot această rentă primește fata până când trăește, dacă după oarecare vreme rămâne nemăritată.

Societatea oferează fiecărui cea mai mare garanță: cuote semnate până la 7.000.000 cor. și anual peste 100.000 cor. taxe de membru.

Prospecte și blanchete trimitem gratuit. *Aplicăm secretari în toate orașele și bărbăți de încredere în toate comunele.*

Asociația Ezechiană de Ajutorare Reciprocă.

Filială pentru Ungaria:

Timișoara (Temesvár, Takarékpénztár-utca 4. szám, I. em.)

(223) 1—2

Edict de licitațiune.

Comuna bisericească **Laz** vinde prin licitațiune publică, care se va ține la Duminecă în 11/24 Iulie la 3 ore după amiază în localul școlăiei, pădurea bisericii de circa 7 Jugăre catastrali, în locul numit: „Dosul trunchiului”.

Prețul strigării 1408 coroane — vadiu 10%.

Condițiunile de licitare se pot vedea oricând la oficiul parohial.

Se observă că această pădure constă din 235 bucați lemne de stejar bune de lucru, și 234 lemne de fag de lucru și de foc în mari dimensiuni.

Laz, în 15/28 Iunie 1910.

Oficiul parohial gr.-or.

Ioan Mihu
paroh.

(222) 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa a III-a **Nojag** se descrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Venitele cu întregirea prescripș dela stat sunt cele însemnate în coala B.

Cererile de concurs să vor înainta subsemnatului oficiu în termenul sus indicat, în care timp concurenții pe lângă observarea restricțiunilor reglementare sunt îndatorați a se prezenta în vre o Duminecă ori sârbătoare în biserică spre a cânta și predica respective celebra.

Deva, 27 Maiu 1910.

Oficiul protopresbiterial al tractului Deva în conțelegere cu comitetul parohial.

Dr. Ioan Dobre
protopresb. gr. ort.

(215) 3—3

Nr. 332 F. G. — 1910

[201] 3—3

Concurs.

Pentru conferirea de stipendii din „**Fundațiunea lui Gozsdu**” pe anul școlar 1910/11 la școalele medii, facultăți, universități, și școalele de cadeți la armata comună și honvezi — se publică următorul concurs:

1. Concurentul să documenteze cu documente originale sau autenticate de notarul public:

a) că este fii de cetățean ungar și aparține bisericii ortodoxe orientale române, spre care scop se recere extrasul din matricula botezaților provăzută cu clauzula parohului competent, că și de prezent aparține bisericii greco-orientale române;

b) că studiază cu succes bun la vre un institut public din patrie, spre care scop studenții dela școalele medii să prezinte atestatul despre anul școlar 1909/10 iar cei dela facultăți și universități indicele despre toate semestrele ascultate până acum;

c) că are avera proprie și a părinților nu e de ajuns să acopere toate trebuințele pentru creșterea concurentului, spre care scop să producă atestat dela direcția politică competentă. Atestatul să cuprindă date pozitive despre această avere și să fie subscris și de preotul locului, iar dacă n'ar fi acolo preot ori este înrudit cu concurentul, trebuie să fie subscris din partea protopopului concernent.

2. Dacă concurentul a întrerupt studiile, să producă atestat oficios despre ocupațiunea și despre purtarea sa morală pe acest timp.

3. Concurentul să arete în petițiunea sa specialitatea la care și locul unde voiește a continua studiile și dacă folosește și alt stipendiu.

4. Cei ce voiesc să studieze în străinătate să arate necesitatea de a continua studiile în străinătate, ca la caz, dacă li se va vota stipendiu să se poată exopera concesiunea ministerială.

5. Cu privire la concurenții pentru votarea de stipendii la școalele de cadeți, se observă, că stipendiile acestea numai atunci se vor solvi comandei școlare dacă concurentul va documenta, că este primit de elev regulat.

6. Petițiunea instruată cu documentele susamintite este a se adresa reprezentanții Fundațiunei lui Gozsdu (Budapest. VII. Holló utca 8 sz.) până la 23 Iuliu (5 August) a. c.

7. Toți stipendiștii actuali să provoacă, ca până la 2/15 Iulie a. c. să arate rezultatul studiilor din anul școlar 1909/10. Căci altcum se va sista stipendiul respective ajutorul avut.

8. Petițiunile defectuos instruate sau sosite după termen nu vor fi considerate.

9. Concurentul să indice în petițiune locul și poșta ultimă unde este a i-se trimită rezoluțiunea reprezentanței.

Din ședința comitetul fundațiunii lui Gozsdu, ținută în Iunie 1910.

Comitetul.

Nr. 147/1910.

[218] 3—3

Concurs.

Pentru întregirea posturilor învățătoarești vacante din comunele bisericești numite mai jos în protopr. Câmpenilor se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Tel. Român”.

1. **Poiana—Valeaverde** cu salariu 1000 cor. dela comunele bisericești, locuință cu grădină.

2. **Vidra-de-jos** cu salariu 1000 cor. dela comuna bis. (și ajutoare), locuință cu grădină.

3. **Vidra-de-sus** postul II. inv. cu salariu 1000 cor. dela comuna bisericească și relut de cvartir. Vor fi preferați cei bine calificați.

Doritorii a ocupa aceste posturi să trimită concursurile lor cu documentele recerute la subscrisul în timpul recerut.

Cinzele se vor computa după anii de serviciu în aceste comune bisericești.

Câmpeni, 10 Iunie 1910.

Romul Furdul
protop.

Publicare.

Pe baza concesiunii ministrului reg. ung. de agricultură nr. 84441—I/A—2/1907 comuna **Orlat** dă în exploatare pe calea licitațiunii publice lemnul de brad aflător pe muntele „**Foltea**” pe o estensiune de 135.07 jugăre catastrale și anume 22426 bucați trunchiuri de grosime 14—27 cm., — 8064 bucați de 28—37 cm., — și 3694 bucați de 38—90 cm. măsurat la înălțimea umărului și estimat fără coajă la 18278 m. lemn de lucru.

Licitațiunea publică împreună cu numai cu oferte închise se va ține în 11 August 1910 la 3 ore p. m. în cancelaria comunală din Orlat. Prețul de strigare e 82251 cor. Vadiul 8225 cor.

Ofertele ulterioare nu se iau în considerare.

La oferte e a se acude vadiul.

Condițiunile licitării, precum și a contractului de încheiat se pot vedea la primăria comunală din Orlat, precum și la curatoratul silvanal reg. ung. al cercului Sălăște în decursul orelor de oficiu.

Orlat, în 12 Iunie 1910.

(219) 3—3 **Primăria comunală.**

Nr. 646/1910 Prot.

[220] 3—3

Concurs repetit.

În senzul ordinului Preaveneratului Consistor arhidiecezan dela 1 Iunie 1910 Nr. 6103 Bis. se descrie a 2-a oară concurs pentru întregirea postului vacant de paroh în parohia de clasa a III-a **Șoarșul-mare**, în protopresbiteratul Agnitei, cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post să și înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiterial în termenul susindicat și cu prealabila învoire a acestuia să se prezenteze în vre-o Duminecă sau sârbătoare în respectiva comună la biserică pentru a cânta și predica, eventual a oficia.

Agnita, 12 Iunie 1910.

Ioachim Muntean
protopresbiter.

Nr. 568/910.

[214] 3—3

Concurs.

Pentru instituirea unui post de capelan cu dreptul de succesiune în parohia de clasa a II-a din comuna **Zagon** cu filia **Păpuș** și **Brateș** în protopresbiteratul gr. or. al Treiscaunelor se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt a treia parte din venitele stolare.

Să notează că orice servicii în și afară de biserică capelanul nu poate presta fără prealabila înconștințare a parohului local.

Doritorii de a ocupa acest post își vor așterne suplicele în termenul prescripș subscrisului oficiu protopresbiterial instruite cu documentele recerute având a se prezenta cu prealabila înconștințare a protopresbiterului în vre-o Duminecă sau sârbătoare în biserică spre a cânta, și cuvânta, respective și a celebra.

Brețcu (Bereczk), 5 Iunie 1910.

Oficiul protopresbiterial rom. gr.-or. al Treiscaunelor în conțelegere cu comitetul parohial.

Constantin Dimian
protopresbiter.

Nr. 529/910.

[212] 3—3

Publicare.

Pe baza concesiunii ministrului reg. ung. de agricultură nr. 26358—I/A—2 și 66800—I/A—2/1908 comuna **Gurărâului** dă în exploatare pe calea licitațiunii publice lemnul de lucru — fără coajă — de pe un teritor de 285.89 jugăre catastrale, și anume 23425.2 m. lemn de brad, 3777.5 m3 lemn de pin, precum ea lemn de ars 23.338.2 m3 lemn de fag, și 365 m3 lemn de mesteacăn și de plop.

Licitațiunea publică împreună cu numai cu oferte închise se va ține în 10 August 1910 la 3 ore p. m. în cancelaria comunală din Gurărâului. Prețul de strigare e 155.497 cor. 60 fl. Vadiul e 15.550 cor. Oferte ulterioare nu se iau în considerare. La ofertele închise e a se acude vadiul.

Condițiunile licitării, precum și a contractului de încheiat se pot vedea la primăria comunală din Gurărâului, precum și la curatorul silvanal reg. ung. al cercului Sălăște în decursul orelor de oficiu.

Se observă, că pădurea în care se vinde lemnul, e situată lângă râurile **Clăbinul-mare** și mare care sunt acomodate pentru plutire și sunt întocmite spre acest scop și pe care comuna proprietară de pădure are dreptul de plutire.

Gurărâului, în 12 Iunie 1910.

Primăria comunală.**Concurs.**

Pentru ocuparea postului de învățător la școala confesională română gr. or. din **Boholț** protopresbiteratul Deva se descrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Tel. Român”.

Salariul anual din repartitiune dela popor 600 cor., iar cu începutul anului școlar curent salariul se va întregi la 1000 cor. prin ajutor de stat. Cvartir liber în școală, grădină și lemne de încălzit.

Fiiulor învățător e îndatorat a propune și religiuina în școala de toate zilele, a conduce școala de repetițiune și a da ajutor cantoralului în stăna, a cânta cu elevii de școală răspunsurile dela sfânta liturgie și a instrua pe analfabeți în scris și cetit.

Concurenții să-și înainteze petițiunile oficiului subsemnat, având a se prezenta în termenul indicat în vre-o Duminecă sau sârbătoare la biserică spre a se cunoaște cu poporul.

Deva, la 27 Maiu 1910.

Oficiul protopresbiterial al tractului Deva.

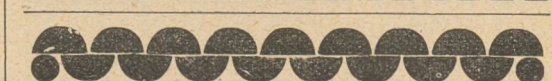
Dr. Ioan Dobre
protopresbiter.

(216) 3—3

Dela Bibliotecă arhidiecezană se poate procura:

Ivela, Cântecul Vetrei luminoase. Pentru voce și pian. Se vinde în favorul asilului pentru orbi „*Valra luminoasă*” înființat de M. Sa Regina Elisaveta a României.

Prețul 2 coroane, plus porto 30 bani.

Medic român în Karlsbad.**Dr. Enea Nicola**

dela facultatea din Viena

dă consultațiuni în Karlsbad, casa „**Billroth**” lângă Sprudel.

(387) 39—

Anunț de căsătorie!

Tinăr transilvănean funcționar privat la o casă comercială în etate de 26 ani, cu venit anual de 4000 coroane, dorește a se căsători cu o astfel de domnișoară din familie bună, serioasă, și cu ceva zestre, care s'ar putea decide a trăi câțiva ani în străinătate.

Numai oferte serioase (dimpneună cu fotografia) sunt a se trimite la adresa: **G. Florian**, Hamburg, Ferdinandstrasse 55. Discrețiunea e chestie de onoare.

(211) 3—3